

СЕКЦІЯ 1 ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ОБЛІКУ І АУДИТУ

Агєєнко Ю.С.
здобувач вищої освіти 4 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник:
канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ

Податок на додану вартість є одним із найбільш складних за обчисленням та обліком податком. Теоретичні аспекти аудиту податків ідентифікуються через його сутність як незалежна перевірка даних податкового обліку і показників податкової звітності платника податків з метою формування висновків аудитора про її повноту і достовірність в усіх суттєвих аспектах, а також відповідність вимогам законодавства України в сфері бухгалтерського обліку та оподаткування.

Розгляду питань щодо особливостей обліку та методики аудиту розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість присвятили свої праці багато вчених-обліковців, зокрема Бутинець Ф.Ф., Грішнова О.А., Дерев'яненко С.І., Кулаковська Л.П., Лишиленко О.В., Макаренко А.П., Подольська В.О. тощо.

Водночас, подвійне оподаткування, нестабільність розрахунків з покупцями та постачальниками, зміни в законодавстві, що безпосередньо та опосередковано стосуються розрахунків за податком на додану вартість, є підставою для проведення внутрішнього та (або) зовнішнього аудиту досліджуваних розрахунків з практично однією метою – запобігти накладенню значних штрафних санкцій за неправильне, несвоєчасне та невідповідне законодавству нарахування і сплату податку на додану вартість.

Основною метою аудиту розрахунків з бюджетом з податку на додану вартість є встановлення повноти і правильності нарахування й сплати податку. Як правило, основні завдання аудитора зводяться до наступних.

- встановити умови, на підставі яких підприємство-клієнт є платником податку, визначаючи основні види його діяльності відповідно до установчих та дозвільних документів. Основним нормативним документом при цьому є Податковий кодекс України [1];

- встановити наявність та законність пільгового оподаткування. За рахунками та первинними документами, шляхом опитування службових осіб аудитор з'ясовує, якими видами діяльності займається підприємство

насправді і чи має воно пільги з оподаткування на додану вартість;

- перевірити правильність відображення досліджуваних розрахунків в обліку та звітності.

Основні аудиторські процедури перевірки розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість можна згрупувати у наступні:

- порівняння реєстрів синтетичного і аналітичного обліку, дебетових та кредитових оборотів на рахунку 64;

- порівняння даних оборотів на рахунку 64, за Головною книгою (або оборотно-сальдовим балансом, або сальдо рахунку, або аналізу рахунку) з сумами, зазначеними у декларації з податку на додану вартість;

- за наявності визначених відхилень і порушень, групують помилки на типові, розрахункові, випадкові (арифметичні чи нетипові). Визначають їх характер, суттєвість впливу на кінцеві результати, можливість виправлення.

Основними джерелами інформації при проведенні аудиту розрахунків з податку на додану вартість є первинні документи, зведені документи, реєстри синтетичної та аналітичної звітності, внутрішні контролюючі документи, фінансова та податкова звітність.

Основну методику перевірки розрахунків з податку на додану вартість можна надати у такій послідовності. Арифметично перевіряють підрахунки точності визначення розміру податкового кредиту та податкових зобов'язань. Проводять тестування надійності систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю розрахунків з податку на додану вартість на основі спеціально розроблених тестів. Перевіряють дотримання основних облікових принципів та правил обліку розрахунків з податку на додану вартість. За доцільності та необхідності надсилають запити та підтвердження для отримання у письмовому вигляді інформації від покупців, постачальників, банків. Здійснюють документальну перевірку для підтвердження облікових записів первинними документами, встановлення їх реальності. Проводять усне опитування, анкетування керівництва підприємства, його персоналу на основі заздалегідь розроблених переліків питань з метою ознайомлення з особливостями їх роботи та виконуваних ними функцій. Порівнюють та підтверджують записи за рахунками бухгалтерського обліку, на яких обліковуються розрахунки з податку на додану вартість підприємства. Використовують ретельну перевірку облікових записів, пов'язаних із визнанням та оцінкою податкових розрахунків, зроблених наприкінці звітного періоду та на початку наступного. Застосовують аналітичні процедури, які являють собою аналіз та оцінку отриманої інформації щодо обліку розрахунків з податку на додану вартість [3].

Отже, аудит податків, зокрема і податку на додану вартість – це процес перевірки та контролю за повнотою нарахування та сплати податків підприємством, незалежна експертиза ведення податкового обліку та складання податкової звітності підприємства. Від стану інформаційного

забезпечення аудиту податків залежить висловлення незалежної думки аудитора про достовірність податкової звітності в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законодавству України, а отже, формування думки аудитора про фінансовий стан підприємства в цілому.

Список використаних джерел

1. Петрик О.А., Давидов Г.М., Редько О.Ю. Аудит оподаткування підприємств : навч. посіб. К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012 352 с.
2. Петрик О.А. Сутність аудиту оподаткування підприємств згідно з нормами Податкового кодексу України та порядок його організації. *Вісник НУ «Львів. політехніка»*. 2012. № 722. С. 190–196.
3. Меліхова Т.О. Економічне обґрунтування підвищення ефективності зовнішнього аудиту податків. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2010. Вип. 2. С. 131–135.

Ананевич Н.П.

здобувач вищої освіти 4 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Одним із найважливіших чинників подолання економічної кризи в суспільстві є вдосконалення системи оподаткування. Основним завданням аудитора є перевірка правильності обчислення та сплати обов'язкових платежів.

Серед вітчизняних науковців, які вивчали питання аудиту розрахунків з бюджетом за податками й обов'язковими платежами, можна віднести таких як Артюх О. В., Вишнеvsька І. А., Гуцаленко Л. В., Малишкін О. І., Фоміна Т. В. та інші. Водночас, питання аудиту розрахунків з податку на доходи фізичних осіб потребує додаткового вивчення, враховуючи особливості та зміни у законодавстві щодо окресленого податку.

Метою аудиту розрахунків за податком на доходи фізичних осіб згідно з МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до міжнародних стандартів аудиту» полягає у висловленні незалежної думки аудитора щодо правильності розрахунків і відображення інформації у звітності підприємства щодо податку на доходи фізичних осіб [1].

Джерелами інформації для аудитора можуть бути: